

Ikt. sz.: FFB-42/28-5/2022.

FFB-8/2022. sz. ülés
(FFB-8/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható Fejlődés Bizottságának**
2022. október 12-én, szerdán, 8 óra 00 perckor
az Országház Herman Ottó termében (földszint 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021. című, B/16. számú beszámoló (Beszámoló megvitatása a HHSZ 84. § (6) bekezdése alapján) (Vítához kapcsolódó bizottság)</i>	
<i>Nemzetiségi napirendi pont!</i>	
<i>Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló H/542. számú határozati javaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a és 84. § (6) bekezdése alapján) (Vítához kapcsolódó bizottság)</i>	5
<i>Dr. Kozma Ákos bevezetője</i>	5
<i>Dr. Bándi Gyula szóbeli kiegészítése</i>	8
<i>Hozzászólások</i>	10
<i>Határozathozatalok</i>	16
<i>A klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény módosításáról szóló T/343. számú törvényjavaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	17
<i>Dr. Keresztes László Lóránt indokolása</i>	17
<i>Határozathozatal</i>	17
<i>Az atomenergia és a földgáz zöldre festésének elutasításáról szóló H/409. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	18
<i>Dr. Keresztes László Lóránt indoklása</i>	18
<i>Határozathozatal</i>	18
<i>A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet visszavonásáról szóló H/903. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	18
<i>Dr. Keresztes László Lóránt indoklása</i>	18
<i>Határozathozatal</i>	19
<i>Egyebek</i>	19
<i>Az ülés berekesztése</i>	19

Napirendi javaslat

1. a) Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021 (B/16. szám)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 84. § (6) bekezdése alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
Nemzetiségi napirendi pont!

b) Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/542. szám)
(Az Igazságügyi Bizottság önálló indítványa)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a és 84. § (6) bekezdése alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
2. A klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/343. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt, Ungár Péter (LMP) képviselők)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
3. Az atomenergia és a földgáz zöldre festésének elutasításáról szóló határozati javaslat (H/409. szám)
(Dr. Keresztes László Lóránt, Bakos Bernadett, Kanász-Nagy Máté (LMP) képviselők)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII.4.) Korm. rendelet visszavonásáról szóló határozati javaslat (H/903. szám)
(Ungár Péter, Bakos Bernadett, Csárdi Antal, Dr. Keresztes László Lóránt, Kanász-Nagy Máté (LMP) képviselők)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), a bizottság elnöke,
Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke

Varga Gábor (Fidesz)
Zsigó Róbert (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)
Orosz Anna (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Bencsik János (Fidesz) Zsigó Róbertnek (Fidesz)
Becsó Zsolt (Fidesz) Harrach Péternek (KDNP)
Varga Gábor (Fidesz) távozása után dr. Turi Kovács Bélának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Kozma Ákos, az alapvető jogok biztosa
Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó
biztoshelyettes

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 00 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok. Köszöntök mindenkit. A Fenntartható Fejlődés Bizottsága mai, 2022. október 12-ei ülését ezennel megnyitom. Köszöntök mindenkit ezen, a bizottsági ülés szempontjából talán picit szokatlanul korai órán. Köszöntöm képviselőtársaimat, bizottságunk tagjait, meghívott vendégeinket.

Külön köszöntöm dr. Kozma Ákost, az alapvető jogok biztosát, és köszöntöm dr. Bándi Gyulát, a jövő nemzedékek képviselőjét ellátó helyettesét, köszöntöm munkatársainkat és mindenkit, aki részt vesz a mai ülésen.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. Egyúttal jelzem, hogy Bencsik János képviselő urat, alelnök urat Zsigó Róbert képviselő úr helyettesíti, Becsó Zsolt képviselő urat pedig Harrach Péter képviselőtársunk helyettesíti a bizottság mai ülésén.

A mai napirendi sorra vonatkozó javaslatot előzetesen megküldtük. Kérem a bizottság tagjait, hogy aki támogatja a mai napirendi sort, most kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy ez egyhangú, tehát elfogadtuk a mai bizottsági ülés napirendi sorát.

Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021. című, B/16. számú beszámoló

(Beszámoló megvitatása a HHSZ 84. § (6) bekezdése alapján)

(Vitához kapcsolódó bizottság)

Nemzetiségi napirendi pont!

Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2021 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló H/542. számú határozati javaslat

(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a és 84. § (6) bekezdése alapján)

(Vitához kapcsolódó bizottság)

Következik az első napirendi pont, az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2021. évi tevékenységéről szóló B/16. számú beszámoló megtárgyalása, illetve a beszámoló elfogadásáról szóló H/542. számú határozati javaslat részletes vitája. Tekintettel arra, hogy évente csak egy alkalommal tárgyalunk, illetve döntünk ilyen jellegű indítványról, és hogy ez eltér némileg a törvények részletes vitájától, ezért néhány szót kell ejtenünk az ügyrendről.

A házszabály 41. § (6) bekezdése szerint a vitához kapcsolódó bizottságnak a részletes vita során magát a beszámolót is meg kell vitatnia, továbbá a bizottsági jelentés a házszabály 45. § (6) bekezdésében meghatározottakon túl tartalmazhatja a bizottságnak a beszámolóban foglalt megállapítások megalapozottságáról kialakított álláspontját is.

Azt javaslom, hogy a napirendi pont megtárgyalása elején biztos úr és helyettesének beszámolóját, illetve a beszámolóhoz fűzött szóbeli kiegészítését hallgassuk meg, ezért megkérem először a biztos urat, majd pedig szószóló urat is, hogy a szóbeli kiegészítésüket tegyék meg. Meg is adom a szót.

Dr. Kozma Ákos bevezetője

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosja: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Röviden szeretnék néhány szóbeli kiegészítést tenni az írásos beszámolónkhoz. Örömmre szolgál és köszönöm a lehetőséget, hogy

ismét az önök bizottsága előtt mutathatjuk be a hivatalunk előző esztendei tevékenységét. Köszönjük a lehetőséget, hogy itt, előszóban is meg tudjuk tenni mindazokat a kiegészítéseket, el tudjuk mondani azokat az eredményeket, kérdéseket, ügyeket, javaslatokat, tapasztalatokat, amiről a 2021. esztendő szólt számunkra.

Ahogy a tavalyi esztendőben, idén is illő azzal kezdenem itt, a bizottság előtt is, hogy megköszönjem Bándi Gyula biztoshelyettes úrnak azt a kiváló és eredményes munkáját, amely igazán nagyrabecsülésre méltó, és amely úgy hazai, mind nemzetközi területen is emeli a magyar ombudsmani intézmény presztízsét és elismertségét.

Szeretném megköszönni valamennyi munkatársunknak azt az elkötelezett, töretlen színvonalú szakmai munkát, amelyet az előző esztendőben végeztek ezen a jogterületen is. Köszönjük mindenekelőtt természetesen minden hozzánk forduló állampolgárnak a bizalmat, azt, hogy panaszaiikkal, problémáikkal minket kerestek meg, és természetesen végül, de nem utolsósorban szeretném önöknek, elnök úrnak, a bizottságnak és valamennyi országgyűlési képviselőnek is megköszönni azt a megkülönböztetett figyelmet, kérdést, panaszt, jelzést, figyelemfelhívást, amelyeket a tavalyi esztendőben juttattak el hozzánk.

Azt tudom ígérni önöknek, hogy munkatársaimmal azon fogunk igyekezni a következő esztendőben is, hogy minél hamarabb minél érdemibb válaszokat tudjunk adni a feltett kérdésekre, és a felénk megfogalmazott magas elvárásoknak és aktuális kihívásoknak meg tudjunk felelni a 2022. esztendőben is.

Engedjék meg, hogy néhány konkrét kiegészítést tegyek az önök előtt fekvő '21-es beszámolóinkhoz. Néhány statisztikai számot szeretnék kiemelni. 2021-ben a jövő nemzedékek érdekeinek védelme területén összesen 535 ügyel foglalkozott a hivatalunk. Ezek közül a lezárt ügyek száma 449 volt, az év során végzett elemzőmunkából kiemelném, hogy 16 stratégiai jelentőségű szakmai dokumentumot publikált a hivatal ezen a jogterületen. Ebből biztoshelyettes úrral nyolc közös jelentést adtunk ki, két elvi állásfoglalás és hat figyelemfelhívás született, illetve 11 alkalommal tematikus közlemény került kibocsátásra ezen a jogterületen.

A jelentéseinkről szeretnék néhány szót szólni. A jelentésekkel zárult ügyek igen széles spektrumon mozogtak, az elmúlt esztendőben is az alábbi kiemelt témákkal kapcsolatos alapjogi visszasságok kerültek többek között górcső alá. Az egyik kiemelt téma a kármentesítés – a környezetkárosítás, a hulladéklerakó-telepek, a hulladék környezetkárosító hatása, elhúzódó kármentesítés.

A másik kiemelhető terület az erdőgazdálkodási bírság kiszabásával kapcsolatos hatósági tevékenység, a bírság végrehajtásának különböző anomáliái, a harmadik terület a hulladékgazdálkodás. Itt kiemelném, hogy az egyházi iskolák számára Budapesten a közszolgáltató a szelektív kukákat csak külön díj ellenében szolgáltatta, és a mi jelentésünk nyomán változtattak ezek a gyakorlaton, és nemcsak Budapesten, hanem az ország egész területén már az egyházi iskolák számára is biztosítják ingyenesen a szelektív hulladékgyűjtést. Zárójel bezárva: azt gondolom, hogy ezek az érdemi előremutató dolgok azok, amelyek a jelentéseink mentén ki tudnak rajzolódni.

A következő téma a levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos panaszok, por-, szennyezőanyag-kibocsátás, haszonállattartás lakókörnyezetre gyakorolt zavaró hatásai, a zajpanasz, illetve a műemlékvédelemmel kapcsolatos egyes kérdések.

Több alkalommal volt tapasztalható pozitív eredmény a jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások nyomán akár egyedi, akár általánosabb jelleggel. Például a visszas hatósági eljárás során kiszabott erdőgazdálkodási bírság ajánlásunkat követően rövid úton a panaszos számára visszafizetésre került.

A haszonállattartással járó, évek óta visszatérő panaszokban megjelenő bűzprobléma tekintetében is az Agrárminisztérium egyetértett az ajánlásunkkal, és egy szakmai útmutató kidolgozása segítheti most már az egységes hatósági joggyakorlatot.

A jelentések közül kiemelném, hogy a hazánkban zajló nagyszámú, talajt és felszín alatti vizeket érintő kármentesítések jelentős része a szétterjedt szennyezőanyagok és a vonatkozó nagy költségigény miatt időben igencsak elhúzódik, gyakran évtizedeken át tart, ami a szennyezés még szélesebb továbbterjedését okozhatja.

Ombudsmani gyakorlatunk során több alkalommal folytattunk vizsgálatot és adtunk ki jelentést e témát illetően is; jelen beszámolómban is szerepel a fenntartott jogalkotási javaslatok között ehhez a témához kapcsolódóan egy korábbi jelentésünkben a szennyező fizet elvének hatékonyabb érvényesüléséhez megfogalmazott jogalkotási javaslatunk.

Kiemelném még, és szeretném tájékoztatni a bizottságot panaszaink területi és tematikus megoszlásáról. Területi megoszlás vonatkozásában: az ügyek 30 százaléka Budapesthez és Pest megyéhez köthető. 27 százalék országos problémát fogalmaz meg, míg a fennmaradó 43 százalék érkezett egyéb területekről, más megyékből.

Ez a területileg kiegyensúlyozatlan panaszeloszlás általánosan is jellemző a hivatal egyéb alapjogvédelmi tevékenységére, és itt szeretném tisztelettel tájékoztatni a bizottságot, hogy bár nem a tavalyi esztendőhöz, az ideihez kapcsolódik, de elmondanám, hogy idén az első negyedévben hat vidéki nagyvárosban regionális irodát nyitott a hivatalunk, ami számomra azért is kiemelkedő jelentőségű, hiszen már egy digitális korban élünk, azt gondolom, hogy a hozzánk forduló panaszosok jelentős része nem fér hozzá evidens módon azokhoz az eszközökhöz, amelyekkel nyilván nálunk is lehet panaszt benyújtani.

Ezért kiemelten fontosnak tartjuk a személyes lehetőség biztosítását a panasztételre, és '22 márciusa óta hat vidéki nagyvárosban is folyamatosan, személyesen a kollégáim fogadják az ügyfeleket, jogi tanácsadást nyújtanak, illetve minden ügytípus kezdeményezhető ezekben a vidéki irodákban úgy, mint a fővárosi ügyfélszolgálatunkon.

Az ügytípusokat tekintve a leggyakoribb az általános környezetvédelmi panasz, a levegőtisztaság-védelemmel, zaj- és rezgésvédelemmel, hulladékgazdálkodással összefüggő panaszok.

A jogszabály-véleményezésről szólnék két mondatot. A 2021. évben 33 jogszabálytervezetből, amelyet véleményezésre megkaptunk, tizennégy tervezet, tehát több mint 40 százalék érintette a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét és a fenntarthatóságot. A vélemények által lefedett nagyfokú szakmai diverzitást mutató témakörökből példaképpen emelném ki, hogy foglalkoztunk a településtervezéstől és kulturális örökségvédelemtől kezdve az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelemen át Magyarország vízgyűjtő, -gazdálkodási és árvízi kockázatkezelési tervének felülvizsgálatáig nagyon sok mindennel.

A biztosi feladat- és hatáskörömet érintő jogszabályok tervezetét - és ezt elmondtam már a plenáris ülésen és a többi bizottsági meghallgatásomon is - azonban nem minden esetben kapjuk meg az előterjesztőtől.

Önöket is tisztelettel szeretném kérni, hogy amennyiben van rá mód, akkor minden alapjogi érintettségű jogszabálytervezetet szeretne a hivatalunk véleményezni. Erre készen állunk, és azt gondolom, hogy közös érdek a jogalkotóval együtt, hogy az általunk hozzátett pluszérték, amelyet egy jogszabály-véleményezés során ki tudunk fejteni, az talán még jobbra tudja tenni azokat a létrehozandó

jogszabályokat, amelyek éppen folyamatban vannak. *(Orosz Anna belép a terembe, és helyet foglal.)*

Végül engedjék meg, hogy a terepi jelenlétünkről szóljak néhány szót. Mindig is kiemelt jelentőségűnek tartottam, hogy a hivatalunkban zajló komoly szakmai munka mellett a gyakorlatban is rálátást nyerjünk az egyes problémákra, ezért szándékomban áll biztoshelyettes úrral az összes nemzeti parki igazgatósághoz személyesen ellátogatni. Ennek a jó részét már megtettük, itt a helyszínen tájékozódunk a terepi kihívásokkal, illetve megismerhetjük az ott végzett különböző jó gyakorlatokat. 2021 során a Duna-Dráva, az Őrségi, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságokkal folytattunk szakmai megbeszélést. Számos erdőszettel felvettük a kapcsolatot. Mindezt tettük azért, hogy a jövő nemzedékek érdekének védelmében kifejtett tevékenységünkről a helyszínen is többletismeretekre tegyünk szert. Én röviden ennyit szerettem volna szóban hozzátenni az írásos beszámolóinkhoz. Még egyszer köszönöm a lehetőséget. Biztoshelyettes úr részletesebben kifejti még a szóbeli hozzáfűzningalónkat, és tisztelettel kérem a bizottságot, hogy támogassák a 2021-es beszámolóink elfogadását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük biztos úrnak, és megkérem biztoshelyettes urat is egy szóbeli kiegészítésre.

Dr. Bándi Gyula szóbeli kiegészítése

DR. BÁNDI GYULA, az alapvető jogok biztosának helyettese: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Azon sajátosságok oldaláról szeretném közelíteni ezt a dolgot, amit ez a szószólói munka jelent, ami némileg eltér a hivatal általános kérdéseitől, hiszen nálunk nagyon sok az olyan feladat, amikor megpróbálunk környezetvédelmi szervezetekkel, tudománnyal, gazdasági érdekképviselőkkel együtt valamiféle előremutató megoldásokat is megfogalmazni, és nem csak a különböző ügyekre reagálni. Nem állom meg azonban, hogy még előtte biztos úrnak azt a megjegyzését kiegészítsem, ami a jogszabály-veleményezésekkel kapcsolatos kritikát fogalmazta meg - az is 2022, de muszáj vagyok -, éppen most jelent meg a módosítás a társadalmi egyeztetésről a törvényben, amely nem került társadalmi egyeztetésre, sőt hozzánk sem került, pedig ha valami alapjogokat érint, akkor azt hiszem, ez igen. Tehát ez egy érdekes momentum. Bocsánatot kérek, hogy erre az évre így kitértem.

Azzal szeretném pár szóban kiegészíteni azt, amit biztos úr körvonalazott, hogy mik azok a kérdések, amelyekben mi igyekeztünk, mondjuk úgy, hogy a jövő szempontjából, hiszen a jövő nemzedékekről szóló munkát látunk el, egy kicsit alakítani, lehetőség szerint közös nevezőre hozni dolgokat. Ugye, az első kérdés a természetvédelem, azért indítom ezzel, mert 2021-ben kezdődött az ENSZ-nek az ökoszisztéma-helyreállítási évtizede, ez egy aktuális kérdésnek mondható, és ehhez mi több téren is kapcsolódtunk. Így elindítottunk egy ökoszisztéma-szolgáltatásokkal, azok értékelésével kapcsolatos műhelybeszélgetést. Ennek lezajlott két rendezvénye, és azért, mert egyébként ez folytatódott, egy olyan javaslatban fog kicsúcsosodni, hogy mit mondanánk a jogalkotónak, hogyan tudná ezeket a kérdéseket beépíteni a szabályozásba, természetesen nem egy jogszabálytervezet, hanem csak egy elméleti szintű megfogalmazásról van szó. Volt közös rendezvény a Műegyetem Környezetgazdaságtan Tanszékével, aztán a másik rendezvényünk még kiemeltebb volt, mert a magyar tudomány ünnepének rendezvényeként az MTA-ban került rá sor a Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottságával és szintén a Műegyetem Környezetgazdaságtan Tanszékével közösen, tehát ez is folytatódik.

Elvi állásfoglalást adtunk ki az erdőket érintő természetvédelmi célok korlátozásából eredő kártalanításokról. Ennek az érdekessége tulajdonképpen az, hogy itt nem megváltani akarjuk a világot, és mondani valami olyat, ami eddig nem volt, hanem csak összefoglalni mindazokat a kérdéseket, amelyeket senki sem foglalt össze. Tehát ez annyira fontos, hogy az idei évben többször kaptunk olyan jelzéseket hatóságoktól, amelyek azt mondták, hogy végre van valami, amire tudnak támaszkodni, és le tudják hivatkozni, mert ezt máshonnan nem kapják meg. Arról van szó, hogy a természetvédelem és a tulajdonhoz való jog összhangját hogy teremtsük meg, a konfliktushelyzeteket, ha vannak, hogy lehet feloldani. Talán érdekes az, hogy a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, annak is az erdészeti részlegével körülbelül egy évvel ezelőtt, akkor még covidos időszakban online folytattunk egy hosszas egyeztetést, szakmai találkozót, mert ők is örömmel fogadták ezt, és ennek a végén például egy közös közleményt is kiadtunk. Tehát nem arról van szó, hogy, mondjuk, ez az erdőgazdaságok ellenében lenne, sőt!

Figyelemfelhívást adtunk ki a nemzet közös örökségének részét képező, természeti kincseket érintő beruházások kapcsán, hangsúlyozva az alapjogi kereteket. A beporzók védelme és a települési zöldfelületek kapcsán volt kerekasztal-beszélgetés, amit rendkívül fontosnak tartunk. Ugye, mindannyian tudjuk, hogy a beporzók területeinek csökkenése veszélyeztetheti általában az agrárgazdaságot is. Még a vegyi szünyogyérítés helyett a biológiai lehetőségről is folytattunk beszélgetést.

Aztán elindítottunk további beszélgetéseket, a körforgásos gazdaságot tekintjük olyannak, túllépve a természetvédelmen, amelyik a jövőre nézve, sőt már a jelenre nézve is meghatározza az egész gazdaság kérdéseit. Ótalkalmas műhelybeszélgetés-sorozat indult, ennek már tavaly lezárult két eseménye, és folytatjuk ezt. Ebben is az Akadémiának a Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottsága kiemelt partnerünk, és ezt idén is már folytattuk és folytatjuk.

Kiváló szakmai együttműködésünk van a Legfőbb Ügyészséggel és az Országos Kriminológiai Intézettel, voltak kerekasztal-beszélgetések a környezet- és természetvédelmi bűncselekmények témakörében, és megint elnézést, hogy áttérek egy picit, de mivel biztos úr is megtette, talán nem szemtelenség, ha én is megteszem, hogy áttérek. 2022-ben ez olyan módon folytatódott, hogy a legfőbb ügyészt megkeresve, a legfőbb ügyész helyettese kiadott egy olyan levelet, amelyben kifejezetten felhívja a figyelmet a nemzeti parkok szakmai szerepének erősítésére a természetvédelemmel kapcsolatos büntetőeljárásokban. Tehát ez egy nagyon komoly eredmény, és ezt tovább is folytatni tudjuk.

Az Agrárminisztériummal és a Magyar Természetvédők Szövetségével a Nemzeti Biodiverzitás Stratégiáról szóló konferenciát szerveztünk. Részt veszünk rendszeresen az Országos Környezetvédelmi Tanács, a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács ülésein mint állandó meghívott, a KSH-val átfogó projektben vettünk részt az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival kapcsolatos indikátorok, fejlesztések kérdésében.

Figyelemfelhívást adtam ki jó néhány témában, például a naperóműtelepítés - termőföldvédelem kérdésében. Az, hogy napeletem építünk, az rendben van, csak hova? Tehát, ha egy értékes területre, lévén, hogy esetleg a támogatás oda is jó, viszont nem kell se kapálni, se öntözni, se semmi, de tudjuk, hogy a mi ellátásunknak meg nem biztos, hogy jó, hiszen annyi helyre lehetne telepíteni.

A természeti tőke értékelésének, a fák értékelésének fontosságáról, a településtervezéssel összefüggően a környezeti hatásvizsgálati szabályok átalakításáról fejtettük ki, hogy miért nem jó irányban halad ez a dolog. Természetvédelmi célok hatósági érvényesítéséről, bányászati célú kutatási engedélyek körében, mezőgazdasági öntözési kutak létesítésével, fenntartásával

kapcsolatos eljárásokkal szembeni alkotmányos elvárásokról, tehát nem az, hogy ne, hanem hogy annak milyenek legyenek a feltételei.

Nagyon fontosnak tartjuk, és sokan nem tekintik annak, valahogy nehezen értelmezik, ezt vesszük észre, ezért mindig kiemelten foglalkozunk a „táj nemzetközi napja” kapcsán ezzel, és ezért adtunk ki elvi állásfoglalást a táj védelme, kezelése, tervezése, szabályozásának alapjogi vetületeiről.

Biztos úr is említette azt, hogy nemzetközi szinten azért mi továbbra is példaértékűnek számítunk. A 2008-ban létrejött önálló osztály 2012-ben új jövő nemzedékes biztosi és biztoshelyettesi intézmény lett, és ebben a formájában is példaértékűnek számít nemzetközi szinten, és ez most különösen attól vált megint érdekesebbé, hogy 2021 októberében az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa végre elismerte a biztonságos, tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jogot, legalábbis javasolta ezt elismerni. És ugyancsak egy kicsi kitérő idénre: ezt 2022-ben az ENSZ Közgyűlése is megerősítette tavasszal, tehát most már végre szabad az út arra, hogy valóban az emberi jogok hivatalos katalógusa is ezt elismerje. Ebben a könyvben az ENSZ főtitkárának is volt egy 2021-es jelentése, ami a jövő nemzedékek érdekvédelmének lehetőségeit és annak az intézményeit tárgyalta. Ebben is kiváló példa lehetünk.

Természetesen mindez nem működne anélkül, hogyha az Alaptörvénynek ezek a bizonyos P) cikk, XX-XXI. cikk rendelkezései oly annyira ne támogatnák a jövő nemzedékek érdekeit, és az Alkotmánybíróság is - amint gondolom, mindenki tudja - e témában minden évben ezt még fokozottabban építi ki.

Milyen ügyekben volt nemzetközi téren talán érdemi, fontos szerepünk? Megkeresések érkeztek hozzánk az ENSZ környezetért és emberi jogokért felelős speciális jelentéstevőjétől; az angol parlament jövő nemzedékekért felelős bizottságától, ahol a mi intézményünk volt az egyik példája, hogy ők hogyan alakítsák ezeket a kérdéseket. Ez egyébként nekik különösen fontos a brexit nyomán lett, mert azt mondták a kedves angol kollégák, hogy az Európai Bizottságot lehet szeretni, nem szeretni, de mégiscsak egy kontrollmechanizmus volt, és ha ez elvész, akkor valamivel ezt kicsit pótolni kellene.

Franciaországból a normandiai Chair of Excellence for Peace-nek volt egy nagy kerekasztal-beszélgetése, ahol egyébként mind a három előző ombudsman, tehát a jövő nemzedékek szószólói együtt beszélgettünk arról, hogy ők is gondolkodnak ezen, hogy itt ezt javasolják Franciaországban.

A klímavédelem és emberi jogok összefüggésével a norvég emberi jogi intézménytől a cseh tudományos akadémiánál egy podcastfelvétel készült, hogy mi a mi szerepünk, és azt ott közléteszik.

Végezetül megemlíteném az ENSZ Nemzeti Emberi Jogi Intézményének Globális és Európai Hálózatát, ahol ennek a globális hálózata, az úgynevezett GANHRI két útmutatót is kiadott az ENSZ által akkreditált nemzeti emberi jogi intézményeknek az ENSZ fenntartható fejlődési céllal kapcsolatos tevékenységét illetően, és mindkettőben jó gyakorlatként lettünk megemlítve, ami szerintem megbecsült helyzetünket mutatja a nemzetközi életben. Csak ennyit szerettem volna röviden elmondani. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük a részletes szóbeli kiegészítést, és köszönjük szépen az írásbeli tájékoztatókat. Először megkérdezem a bizottság tagjait, hogy ki kíván hozzászólni a részletes vita e szakaszában, akár a beszámolóhoz, akár a kapcsolódó határozati javaslat megfeleléshez. *(Jelzésre:)* Turi-Kovács Béla alelnök úrnak adom meg a szót. Alelnök úr, hozzászól?

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Nem, azt hittem, hogy szólni akar, elnök úr.

ELNÖK: Először megkérdezem a bizottsági tagokat, hogy van-e hozzászólási szándék. Viszont ha nincs, akkor megkérem Turi-Kovács alelnök urat, hogy vegye át az ülés vezetését addig, amíg érdemben hozzászólok. Nagyon szépen köszönöm.

(Az ülés vezetését dr. Turi-Kovács Béla, a bizottság alelnöke veszi át.)

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tessék!

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Nagyon szépen köszönöm. Azzal szeretném kezdeni, hogy megköszönöm a múlt évi munkáját biztos úrnak, és biztoshelyettes úrnak is megköszönöm, és a bizottság nevében megköszönöm a teljes hivatali apparátus, munkatársaik munkáját, a titkárság munkáját, és nagyon szépen köszönjük azt a részletes írásos beszámolót, amit gondolom, mindannyian elolvastunk, mindannyian ismerünk, és köszönjük szépen, hogy különösen a természetvédelem, a környezeti fenntarthatóság oldaláról kaptunk egy nagyon fontos szóbeli kiegészítést.

Én is alapvetően ilyen megközelítésben szeretnék hozzászólni röviden, és azt gondolom, hogy teljes mértékben helyénvaló volt az, hogy ezekben a kérdésben szóba került néhány aktuális, néhány ideai ügy, hiszen amit ezekről a folyamatokról amikor beszélünk, akkor nem lehet naptári években gondolkodni. Nem is olyan ügyekről van szó általában, melyek adott évben keletkeznek és lezárulnak, hanem olyan jelenségekről, olyan folyamatokról, amelyek egyébként összefüggésben vannak korunk legfontosabb kihívásaival, és nyilván ezeknek a folyamatoknak a folyamatos követésével kell mindannyiunknak minden székől, minden pozícióból mindent megtenni azért, hogy jobb irányba alakuljon akár a jogalkotás, akár egyébként a társadalmi felelősségvállalás és a cselekvés. Úgyhogy nagyon-nagyon helyénvaló ez.

Nagyon örültem egyébként mind az írásbeli beszámoló olvasása során, mind pedig a szóbeli beszámoló alapján is, hogy milyen jellegű ügyekben volt aktív a hivatal, illetve volt aktív a jövő nemzedékek képviselőjét ellátó biztoshelyettes akár az állásfoglalás, akár a figyelemfelhívások terén.

Ugye, láthatjuk, hogy itt olyan jellegű kérdések kerültek alapvetően terítékre, amik azt mutatják, hogy milyen mértékben és milyen módon fognak erősödni a kihívások ezen a téren.

Tehát ami itt az elmúlt időszakban történt, amit láttunk egyébként itt, a Covid időszakában, és amit most látunk, hogy kialakult egy nagyon súlyos globális krízisnek gyakorlatilag a felszínre kerülése, egy háborús konfliktus, emellett ha nem is globális, de azért az európai térségre igen jelentős hatást gyakorló energiaválság és minden egyéb, akkor azt mondhatjuk, hogy egy kicsit felgyorsult a történelem, és a kihívások rendszere, ami a természetvédelem és a környezetvédelem ügyét érinti, azt gondolom, hogy igen erőteljesen és drasztikusan változik meg. Gondolhatunk itt akár, mondjuk, az energiapolitikára, az energiaellátás kérdéseire is, és ennek egyébként a fenntarthatósággal való összefüggéseire.

De utalhatunk arra is, illetve beszélünk kell arról is, hogy milyen módon hat ki ez a települések működésére, a városok működésére. Ugye, tudjuk azt, hogy az éghajlatváltozás illetve a környezetpusztítások hatásaival kapcsolatos küzdelem alapvetően a városokban történik, és nagyon fontos szerepük van a városoknak, az

önkormányzatoknak, illetve az ott rendelkezésre álló eszközrendszernek, hogy ez a küzdelem megfelelő legyen, és nyilván ezt segítheti a jogszabály által, és nyilván ezt segítheti vagy segíthetné adott esetben jobban is a költségvetés rendszere, illetve a források biztosítása a városok felé.

A településtervezés kérdései rendkívül aktuálisak, fontosak. Alapvetően a településfejlődés irányításával, a településtervezéssel tudnak a települések olyan módon jövőt kialakítani, hogy meghagyják a lehetőséget, hogy a környezeti szempontokat nagyobb mértékben lehessen érvényesíteni.

Nagyon aktuális és azt gondolom, egyre súlyosabb kihívás szintén, amiről szó esett, a természeti kincseink védelme. Én is utalnék egy idei példára. Azt gondolom, hogy egy kirívó, de szimbolikus eset az is, hogy környezetvédelmi engedélyt kaphatott egy olyan beruházás Balatonaliga, Balatonvilágos térségében, ami egy példátlan geológiai formáció esetében egy drasztikus beavatkozást, az aligai magaspart lepusztítását vizionálta; és egyértelműen látható volt egy gigantikus, egyébként most is futó beruházási projektnél, hogy itt konkrétan profitérdekeket szolgálva nagyobb területek kialakításának a lehetőségét keresve, gyakorlatilag zöld utat adott annak, hogy itt jelentős mértékű bevégek hajtsanak végre.

Azóta hál' istennek visszavonták a beruházásnak ezt a szakaszát, tehát úgymond, mondjuk nem élesedik ez a kérdés, de hogy megtörténhet ma Magyarországon, hogy környezetvédelmi engedélyt kap egy ilyen drasztikus pusztítás, azt gondolom, hogy nagyon komoly figyelemfelkeltés mindannyiunknak. Ez egy idei tavaszi fejlemény.

És hasonlóképpen, amivel idén szembesültünk februártól kezdve, az közös természeti kincsünket, a Sajót érintő szennyezés, ami megint csak felhívja a figyelmet arra, hogy mennyire sok tennivalónk van a nemzetközi együttműködések tekintetében és a határon átnyúló környezeti ügyekkel kapcsolatos hatékonyabb fellépés biztosítása érdekében.

És ez megint csak felhívja a figyelmet a rendszerproblémára: a Sajón történt drasztikus szennyezés és természeti katasztrófa is felhívhatja a figyelmet, hogy milyen kockázatokat láthatunk, hogy adott esetben a Tisza erdélyi mellékfolyóit érintően, hiszen ott is bármikor, sajnos bármikor megtörténhet egy ilyen katasztrófa. A lezárt egykori bányaterületek rendkívül súlyos drasztikus mennyiségű veszélyes anyagot tartalmaznak, és az időjárási körülmények változása nyomán sajnos bármikor előfordulhat egy olyan hirtelen előtérés, ami ezeket a veszélyes anyagokat bemoshatja a folyómederbe, és így gyakorlatilag idő kérdése, hogy mikor jutnak el, mondjuk, a mi területünkre is. Tehát látszik, hogy óriási a kihívás.

Nagyon örültem, hogy kifejezetten hangsúlyos volt a vízgazdálkodás kérdése, a vízkészlet-gazdálkodás kérdése. Hát, bizony az idejé megint csak egy egészen elképesztő figyelmeztetést produkál, bár mondhatjuk, a múlt évtől elkezdődve is, hiszen az elmúlt száz év legsúlyosabb aszályhelyzetével szembesültünk, és ez bizony felhívta a figyelmet arra, hogy mennyire felkészületlenek vagyunk, és hogy mennyire nem levezethető a kormányzati politikával ez a fajta felelősségvállalás, hogy az egyre drasztikusabban csökkenő csapadékmennyiség, az egyre extrémebb csapadékeloszlás és a helytelen vízgazdálkodás nyomán sajnos veszítjük el vizeinket, szárad ki az ország, az ország lecsapolása folyik. Nagyon örültem, hogy láttam erre utalást, hogy milyen módon kellene megváltoztatni a szemléletmódot a vízgazdálkodás tekintetében, és a vizek levezetését szolgáló, jelenleg működő vízgazdálkodási politika helyett hogyan lehet egy vízmegtartást célzó politikát folytatni, és hogyan lehetne egyébként visszatérve az egykori árterekhez, a víz megtartásával megfelelni az árvízvédelmi céloknak, belvízvédelmi céloknak és egyébként ezeknek a nagyon fontos,

jövőbe mutató céloknak, és hogyan tudjuk ismét megtartani a vizeinket. Úgyhogy nagyon örülök, hogy erről is szó esett.

Tehát én azt gondolom, hogy az is példamutató és nem is megkerülhető, amit láthattunk, tapasztalhattunk, és hallhattunk is róla, hogy megjelenik a szakma és a civil egyeztetések szándéka, a kapcsolatfelvétel. Hiszen mikor ezekről az ügyekről, környezeti ügyekről, fenntarthatóságról beszélünk, akkor egyértelmű, hogy csak a közös cselekvés vezethet eredményre, és ebben nagyon fontos, kiemelt szerepe kell hogy legyen mind a civil szervezeteknek, mind pedig a szakmai szervezeteknek. Ezt is előremutatónak és pozitívnak tartom, hogy törekszik a hivatal arra, hogy ezek az egyeztetések megtörténjenek. Itt teljesen jogosnak érzem azt a figyelemfelhívást, ami most a jogalkotás kapcsán a társadalmi egyeztetés kérdéseire vonatkozik. Annyi pártpolitikát engedjenek meg vagy egy ilyen politikai jellegű felszólalást, hogy eddig is volt egy jogalkotási törvényünk, eddig is lett volna kötelezettsége a kormánynak társadalmi egyeztetést lefolytatni. Hát, ez jellemzően nem történt meg, most mondhatjuk, hogy egy újabb vállalást tesz a kormány ezzel a törvénnyel, mondhatjuk, hogy még egy kicsit lejjebb is teszi a lécet. Én nem igazán látom a garanciát egyelőre, hogy a társadalmi egyeztetések megtörténnek majd a törvényeknél. Nyilván erre majd a megfelelő helyen felhívjuk a figyelmet a plenáris üléseken.

Tehát összességében azt tudom mondani, hogy egy egészen fontos korszakhatárhoz érkeztünk, és én úgy gondolom, hogy ez az az utolsó pillanat, utolsó időszak még, amikor beavatkozhatunk ezekbe a folyamatokba, és a mi generációnknak kiemelten fontos felelőssége van abban, hogy olyan változásokat eszközöljünk az alapvető szemléletmódunkban is és egyébként ennek nyomán a jogalkotásban, a cselekvésben, a gazdaság tervezésében, a gazdaság fejlesztésében is - ugye, szó esett a körkörös gazdaságról -, ami által még megteremthetjük azokat a feltételeket, amelyekkel tartozunk gyermekeinknek, unokáinknak. Úgyhogy nagyon-nagyon fontos kihívások korszakában fontos ügyekről beszéltünk, ezért ismételtelen köszönöm a biztos úrnak, biztoshelyettes úrnak, a hivatalnak a munkáját, és én magam köszönöm ezt, hogy itt beszélhetünk ezekről a fontos kérdésekről a Fenntartható Fejlődés Bizottságában. Visszaveszem az elnöklést, nagyon köszönöm, alelnök úr.

(Az elnöklést dr. Keresztes László Lóránt, a bizottság elnöke veszi át.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban: ELNÖK: Zsigó Róbert képviselő urat láttam, hogy felszólalni kíván. Tessék parancsolni, képviselő úr!

ZSIGÓ RÓBERT (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégek! Én is nagy tisztelettel köszöntöm mindannyiukat, és én is köszönöm, azt gondolom, a bizottság minden tagja nevében azt a munkát, amit az alapvető jogok biztosának és helyettesének tavalyi beszámolója is tükröz, és azt az elhivatottságot is, amellyel a munkájukat végzik.

A 2021. évi beszámolót is megkülönböztetett figyelemmel tekintettük át, hiszen minden magyar ember számára fontos az egészséges környezethez való és a természeti erőforrások és értékek védelméhez kötődő, törvényben is rögzített jogaink érvényesítése, ezáltal pedig a jövő nemzedékek érdekeinek a képviselete.

A 2030-ig szóló Nemzeti Biodiverzitás Stratégia átfogó keretet biztosít a hazai természeti erőforrások hosszú távú fennmaradásához, és meghatározza a 2030-ig elérendő célkitűzéseket és azok eléréséhez szükséges intézkedéseket is, így üdvözöljük, hogy dr. Bándi Gyula szószóló figyelemmel kísérte a megújuló Nemzeti

Biodiverzitás Stratégia alakulását, és aktívan részt vett a társadalmi egyeztetés keretében szervezett országos szakmai fórumokon, ahogy ez el is hangzott.

A biztoshelyettes által kiemelt témák időszerűek, a biodiverzitás védelme területén, a beporzók diverzitásának és mennyiségének csökkenése nemcsak az élővilág változatosságának fennmaradásában, hanem az élelem-előállításban és az élelmiszer-biztonság területén is kiemelkedő problémát jelent. Osztozunk abban a megállapításban is, hogy kiemelten fontos az ivóvizeinket 95 százalékban biztosító felszín alatti vizek felhasználhatóságának szabályozása és védelme, megnyugtató volt olvasni, hogy szószóló úr is milyen kiemelt figyelmet szentel ennek a területnek. Ezt köszönjük szépen. Elmondható, hogy a felszíni és a felszín alatti vizek, illetve a mezőgazdasági öntözési célú vízkészlettel kapcsolatos integráló szemléletű javaslatai és megtett intézkedései egyaránt szolgálhatják a megfelelő jogkövető magatartás érvényesre juttatását, a körforgásos gazdaságra történő átállást, továbbá az agrártámogatási rendszer továbbfejlesztését is, amely az idei esztendő időjárása tekintetében még fontosabbá vált.

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a szószóló úr azon figyelemfelhívását, mely a termőföldek védelmére irányul, és kimondja, hogy a nemzeti közösség örökségéhez tartozó termőföldek alkotmányos védelmet élveznek, így a napenergiához köthető beruházások szabályozásakor is figyelembe kell venni ennek a védelmét - ezt ki is emelte a hozzászólásában.

Fontos elmondanom, hogy figyelemre méltó az a munka, amelyet a társadalom szemléletformálásában végeznek, hiszen egyre több ember, egyre több család számára fontos a környezetünk védelme és a jövő generációk védelme is. Ennek egyik példája az európai hulladékcsökkentési hét alkalmából megfogalmazott közlemény, amelynek célja, hogy minél több szemléletformáló törekvés a gyakorlatban is gyökeret verjen, de minden településen találkozzanak ilyenekkel az emberek, illetve a fiatalok. Elnézve a 2021-es program akcióinak listáját, ez 200 megvalósult eseményt tartalmaz: kijelenthető, hogy a társadalom számára központi kérdéssé vált valóban a környezet védelme. Ezt, azt gondolom, hogy mindenképpen ki is kell használnunk mindannyiunknak egyébként. A bizottság tagjai maradéktalanul egyetértenek a Bándi Gyula szószóló úr által megfogalmazott azon nyilatkozattal is, mely szerint kiemelten fontos a fogyasztók megfelelő tájékoztatása annak érdekében, hogy a fogyasztás az ember valós igényei felé elmozdulva a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével valósuljon meg. Biztos úr elmondta, hogy az élelmiszer-pazarlással is foglalkozott többek között a hivatal. Ez az egyik példája annak, hogy hogyan tudjuk például a természetet védeni. Köszönjük a munkájukat, és a beszámolót elfogadásra javasoljuk, és elnök úr egy pártpolitikai hozzászólására engedjen meg egy pártpolitikai választ, hogy hála istennek, a társadalmi egyeztetésekről szóló törvénynél nem a 2010 előtti, mondjuk a 2006-os időszakhoz térünk vissza. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Nincs jelentkező.)* Amennyiben nincs, a viszonzulásra, reakcióra megadnám a lehetőséget biztos úrnak, biztoshelyettes úrnak.

Válaszok

DR. KOZMA ÁKOS, az alapvető jogok biztosa: Köszönöm szépen. Igazából három mondatot szeretnék mondani. Nagyon szépen köszönöm az igazán érdemi és mindig is tapasztalt szakmai hozzászólásokat a bizottság részéről. Azt gondolom, hogy ennek van igazán építő jellege, és megerősíti azt az általunk végzett munkát is, amit

az elmúlt esztendőben elláttunk. Én azt tudom ígérni önöknek, ahogy azt a bevezetőmben is mondtam, hogy a jövőben is ugyanilyen szakmaisággal és kötelezettséggel fogjuk ellátni a ránk rótt feladatokat. Azt gondolom, hogy ez az a terület, ahol igazán felelősek vagyunk mindannyian minden tettünkért különösképpen, hiszen itt a jövő nemzedékekről, gyermekeinkről, unokáinkról van szó, azt gondolom, hogy itt zéró toleranciával állunk minden olyan kérdéshez, amelyben elkötelezetten igyekszünk megfogalmazni az elvárásainkat. Tisztelettel kérem a bizottságot, hogy a jövőben is ilyen szakmaisággal kövesse nyomon a munkánkat, és kérem még egyszer, hogy a 2021-es beszámolóinkat fogadják el.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Biztoshelyettes úr, parancsoljon!

DR. BÁNDI GYULA, az alapvető jogok biztosának helyettese: Én is nagyon köszönöm, mert tulajdonképpen ami elhangzott, az számunkra nagyon kedvező, és valójában nekem nagyon jólesett mindez, ami elhangzott. Tehát hogy azért értékeli azt a munkát, amit végzünk, annak tudatában, hogy tényleg ez a tevékenység, ami a jövő nemzedékekhez kapcsolódik, az valóban eltér az alapjogvédelem általános struktúrájától. Hiszen nem arról beszélünk, hogy most X. Y.-t, mondjuk, hátrányos helyzet ért - most már hozzánk tartozik az egyenlő bánásmód is -, tehát az egyenlő bánásmód jogait sértették, vagy mondjuk a rendőrhatalom intézkedésekkel bármi történt, hanem arról van szó, hogy egy olyan meg nem született vagy már megszületett, de még csak picit embercsoport vagy még meg nem született embercsoportnak az érdekeiben kellene valamit tenni és felszólalni, tehát ez egy másfajta nézőpontot kíván. Tehát valójában sokan arról vitatkoznak - és elnézést, hogy picit beszélek csak, de azért nem állom meg -, hogy mik legyenek a jövő nemzedékek jogai, és akkor mindig azt mondjuk, hogy bocsánatot kérek, ha arról elkezdek vitatkozni, hogy mik legyenek a jogai, azzal egyben azt mutatom, hogy nem akarom ezeket védeni, mert csak azon vitatkozom, hogy vajon neki majd... Nem tudjuk. Nekünk legyenek, vannak kötelezettségeink. Tehát ez a lényeg, hogy ennek az egésznek a megfordítása, ami általában a jogvédelemnek egyfajta megfordítása.

A mai generációk kötelezettségeiről van szó, pontosan arról, ami például elhangzott mindkét hozzászólótól, hogy például a fogyasztók megfelelő tájékoztatása, hogy már most változtassanak a szempontjaikon és a nézőpontjaikon. Vagy például valóban, mi is nagyon régóta mondjuk, hogy nem azon kell gondolkodni, hogy az öntözésnél hogyan lehetne még jobban kielégíteni az öntözési igényeket, hanem arról, hogy azt a rettentően nagy értéket, amelyek a Magyarországon átfolyó vizeket jelentik, amelyeket eddig mi gyakorlatilag milliárdokként szórtunk ki már évek óta az ablakon - sok-sok milliárdot - azzal, hogy nem erről gondoskodtunk, és akkor nem kellene arról beszélgetni, hogy milyen öntözési rendszereket kell a felszín alatti vizekből létrehozni, amelyek valóban a jövő nemzedékek örökségét jelentik; vagy ez az érdekessége az egész kérdésnek. Vagy pedig egyre inkább vannak olyan termelési struktúrák vagy olyan agrártermékek, amelyek szárazságtűrők.

Igen, egy olyan helyzettel állunk elő, hogy ne kelljen 20-30 év múlva, mondjuk, a kiváló dél-svédországi vörösboros vidékeket fogjuk majd nézegetni, miközben itt már nincs. Hanem részt vettem egyszer egy ilyen fórumon, amit hadd említsek példaként - Szekszárdon, nem hiába hoztam fel a vörösbor -, ahol egy plakát volt a háttérben, hogy 2050-re szekszárdi kiváló datolyatermással kapcsolatos programokat ajánlottak. Szóval, sajnos ez nem is annyira áll távol a valóságtól manapság.

És még egy dolog, ami elhangzott; igaz, hogy ez az idejű év, és nem a mi dolgunk, de mégiscsak a mi dolgunk ez a háború, ami a szomszédban zajlik. Nagyon sok mindenről nem esik szó.

Tessék csak elképzelni azt, hogy micsoda ökológiai katasztrófákat idéz elő! Most nem az emberi és humánkatasztrófákat, ugyanis az ökológiai katasztrófa ugyanúgy emberi és humánkatasztrófa, ez az, amit meg kell érteni. Az a pusztítás, az a szennyezés, ami fölszabadul... És akkor még hál' istennek, atomerőművet egyelőre nem is érintett, de hát az sincs, mert akkor aztán... Ne is beszéljünk róla!

Ezért nem szabad megengedni, hogy nálunk is kisebb mértékben, nem háborús helyzetben is ilyen kis katasztrófák legyenek. De nagyon hálás vagyok a támogatásért, és nagyon hálás vagyok az elismerő szavakért, és igyekszünk, hogy ennek a jövőben is megfeleljünk, és elnézést, hogy egy kicsit hosszabban beszéltem. Rá is tüszentettek, bocsánat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Azt gondolom, hogy az elhangzott gondolatok kivétel nélkül indokoltak voltak. Akkor a részletes vita ezen szakaszát lezárom.

Áttérünk a részletes vita második szakaszára. Jelzem, hogy képviselői módosító javaslatot nem nyújtottak be. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e módosító javaslat. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor lezárom a vita ezen szakaszát is.

Megnyitom a részletes vita utolsó szakaszát, amelyben bizottságunk dönt a részletes vita lezárásáról, a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról.

Határozathozatalok

Felhívom képviselőtársaim figyelmét, hogy a részletes vitát lezáró bizottsági jelentés elfogadása során a határozati javaslatnak a határozati házszabály 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfeleléséről is döntünk.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vitát. *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy egyhangú, és ha jól számolom, ez nyolc. Egyhangú igen szavazat.

Kérdezem a tisztelt bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e a részletes vitát lezáró jelentést. Kérem a szavazást! *(Szavazás.)* Úgy látom, ez is egyhangú. Ez is nyolc, egyhangú igen szavazattal történt meg.

A bizottság állíthat bizottsági előadót a plenáris vitára. Amennyiben ezt elfogadják, én szívesen vállalom ezt a feladatot, hogy a bizottság nevében felszólalnék. Kérdezem tisztelt képviselőtársaimat, hogyha nincs-e ellenjavaslat, ezt támogatják-e. *(Senki sem jelentkezik.)* Úgy látom, hogy nincs ellenvetés.

Formálisan szavazni kell, akkor kérem szépen, hogy támogatják-e, hogy én magam bizottsági előadóként vegyek részt a vitában. Aki támogatja, kérem, szavazzon! *(Szavazás.)* Ellenszavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Egy. Egy tartózkodás mellett ezt is megszavazta a bizottság. Ezennel lezárom ezt a napirendi pontot.

Ismételten köszönöm biztos úrnak, biztoshelyettes úrnak és munkatársainak, hogy elfogadták a meghívásunkat, és hogy itt voltak a bizottsági ülésen. *(Orosz Anna szólásra jelentkezik.)* Tessék!

OROSZ ANNA (Momentum): Csak annyi, hogy lehet, hogy én félreértettem. Amikor a benyújtásról szavaztunk, akkor magáról az elfogadásról is szavazatunk?

ELNÖK: Igen.

OROSZ ANNA (Momentum): Lehet még visszamenőleg módosítani? Én ott nemmel szeretnék szavazni, bocsánat.

ELNÖK: Jó, értem, ezt pontosítjuk. Akkor ha jól számolom, hét igen és egy nem szavazat volt, ugyanakkor ilyen módon relevánssá válik a kérdés, hogy van-e szándék kisebbségi vélemény képviselőre a bizottság nevében.

OROSZ ANNA (Momentum): Nem.

ELNÖK: Értem. Jó, akkor most zárom le ezt a napirendi pontot. Köszönöm szépen, hogy részt vettek a bizottsági ülésen, és akkor egypár perc technikai szünetet rendelék el. *(Az alapvető jogok biztosa és helyettese távozik az ülésről. - Szünet: 8.46-8.48)*

Köszönöm szépen. Folytatjuk a bizottsági ülést. Bejelentem, hogy Varga Gábor képviselő urat a bizottsági ülés hátralévő részében Turi-Kovács Béla képviselő úr, alelnök úr fogja helyettesíteni.

Tekintettel arra, hogy a második, harmadik és a negyedik napirendi pontnál előterjesztő lesznek, ezért a bizottsági ülés jelen szakaszában átadom az ülés levezetését Turi-Kovács Béla alelnök úrnak...

(Az ülés vezetését Turi-Kovács Béla, a bizottság alelnöke veszi át.)

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Az ülés vezetését átveszem, megadom a szót elnök úrnak.

**A klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény módosításáról szóló T/343. számú törvényjavaslat
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)**

Dr. Keresztes László Lóránt indokolása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, előterjesztő: Köszönöm szépen. Tisztelt Alelnök Úr! A tárgysorozatba vételről kell döntenünk a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény módosításáról szóló T/343. számú törvényjavaslatról, aminek előterjesztője vagyok.

Engedjék meg, hogy nagyon röviden szóljak erről a törvényről! Jól látjuk, az iménti napirendi pontnál is beszéltünk azokról a kihívásokról, amelyek fokozottan jelentkeznek és fokozott hatást váltanak ki Magyarországon, illetve a Kárpát-medencében. Az éghajlatváltozás hatásairól beszélünk.

Mi úgy gondoljuk, hogy szükséges e tekintetben lényegesen markánsabban és hatékonyabban megfogalmazni, kialakítani a jogszabályi környezetet, és egyértelmű és világos iránymutatást adni a kormány számára, hogy milyen, a jelenleginél hatékonyabb cselekvésre van szükség annak érdekében, hogy az éghajlatváltozás egyébként Magyarországra gyakorolt brutális hatásai ellen hatékonyabban fellépjünk. Ezekről szól ez a javaslat, úgyhogy azért kérem a tisztelt bizottságot, hogy támogassák azt, hogy tárgysorozatba vegyünk, és a plenáris ülésen tudjunk róla tárgyalni. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: További hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Nincs. Tisztelt Bizottság! Tárgysorozatba vételről kell döntenünk. Kérdezem, kik támogatják. *(Szavazás.)* Kettő. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Hat. Tartózkodott? *(Nincs jelentkező.)* A bizottság nem vette tárgysorozatba.

Az atomenergia és a földgáz zöldre festésének elutasításáról szóló H/409. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Következik a 3. napirendi pontunk. Itt is elnök úr az előterjesztő, megadom a szót elnök úrnak.

Dr. Keresztes László Lóránt indoklása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Alelnök Úr! A következő indítványunk az atomenergia és a földgáz zöldre festésének elutasításáról szóló határozati javaslat. Ugye, itt az uniós döntésekkel kapcsolatban egy állásfoglalás kiadására teszünk javaslatot az Országgyűlésnek. Én azt gondolom, hogy teljesen egyértelmű az indítvány szándéka. Nyilván nekünk határozott álláspontunk van, mint LMP - Magyarország Zöld Pártjának, hogy milyen módon kell megítélni mind az atomenergiát, mind az egyéb fosszilis energiahordozókat, és azt szeretnénk, hogy erről tudjunk egy részletes, feltáró vitát folytatni a plenáris ülésen, majd reményeink szerint egy határozati javaslatot elfogadni. Ugye, itt vannak már az indítványnak időben túlhaladott pontjai, nyilván, ha a tisztelt képviselőtársaim támogatják, hogy ezt tárgysorozatba vegyük, akkor ezt lehet korrigálni, hogy teljes mértékben aktuálissá tegyük a javaslatot, úgyhogy a tisztelt bizottságot arra kérem, hogy támogassák a tárgysorozatba vételt. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Kérdezem, hogy van-e további hozzászóló? *(Nincs jelentkező.)* Ilyen nincs. Akkor most tárgysorozatba vételről kell döntsön a bizottság. Kérdezem, ki az, aki támogatja. *(Szavazás.)* Kettő. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Hat. Tartózkodott? *(Nincs jelentkező.)* A bizottság nem vette tárgysorozatba a javaslatot.

A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet visszavonásáról szóló H/903. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Újabb javaslat következik, amelynek szintén elnök úr az előadója.

Dr. Keresztes László Lóránt indoklása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, előterjesztő: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Alelnök Úr! A következő javaslatunk a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló kormányrendelet visszavonását indítványozó határozati javaslatok. Nyilván itt a határozati javaslat célja, hogy az Országgyűlés arra kérje föl, arra utasítsa a kormányt, hogy vonja vissza ezt a javaslatot. Az állásfoglalás szándéka egyértelmű, azt hiszem, az indoklásból kiderül. Ez egy aktuális, rendkívül fontos kérdés, ennek az aktualitását aláhúzza egyébként, hogy az itt jelzett kormányrendelet - amit augusztus elején fogadott el a kormány - végrehajtását gyakorlatilag az agrárminiszter az állami erdőterületek területére vonatkozóan megtiltotta, és egyébként a jövő nemzedékek érdekének védelmét ellátó biztoshelyettes úr is egy figyelemfelkelő jelzést tett az ebben rejlő kockázatok tekintetében, és azt gondolom, hogy indokolt erről a plenáris ülésen beszélni. Ezért kérem a tisztelt bizottságot, hogy támogassák, hogy tárgysorozatba vegyük a javaslatot. Köszönöm.

Határozathozatal

ELNÖK: Kérdezem, hogy van-e hozzászóló? *(Nincs jelentkező.)* Ilyen nincs. Elnök úr sem kívánja kiegészíteni. A tárgysorozatba vételről döntünk. Kérdezem, ki az, aki támogatja. *(Szavazás.)* Kettő. Ki az, aki nem? *(Szavazás.)* Hat. Tartózkodott? *(Nincs jelentkező.)* Megállapítom, hogy a bizottság nem vette tárgysorozatba a javaslatot. Visszaadom az elnöklést.

(Az elnöklést dr. Keresztes László Lóránt, a bizottság elnöke veszi vissza.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, tisztelt alelnök úr.

Egyebek

Mai utolsó, egyebek napirendi pontban arról szeretném tájékoztatni a tisztelt képviselőtársakat, bizottsági tagokat, hogy a következő ülésre jövő héten hétfőn október 17-én 13 órakor kerül sor. Itt egy általam kezdeményezett ülésről van szó, aminek a lényege, hogy Nagy István agrárminiszter urat meghívtuk. Három fontos témában kérünk tőle, mondhatjuk úgy, hogy soron kívüli tájékoztatást, az egyik egyébként az erdőgazdálkodással kapcsolatos kérdések, a másik téma, amiről egyébként a mai ülésen szót ejtettünk, a vízgazdálkodás kérdése, az aszály kérdése, tehát konkrétan az Aszály Munkacsoport tevékenységéről szóló tájékoztatás. Örömeimet szeretném kifejezni, hogy vannak már, hallottam, hogy vannak már a háttérben ilyen megbeszélések, gondolkodások itt a vízvisszatartásról vagy ezt célzó vízgazdálkodás kérdéséről, de fontos, hogy itt erről a kérdésről tudjunk beszélni. Illetve a felszíni vizeink, kifejezetten a Sajó szennyezésének az ügyéről. Természetvédelmi megközelítésben ezekről fog majd nekünk tájékoztatást adni miniszter úr. Úgyhogy én ezt nagyon fontos eseménynek tartom, majd hétfőn fogjuk tudni folytatni a munkánkat.

Nem tudom, hogy az egyebek napirendi pont keretében van-e hozzászólási szándék. *(Nincs jelentkező.)*

Az ülés berekesztése

Amennyiben nincs, akkor a bizottság mai ülését lezárom, és köszönöm szépen képviselőtársaimnak a munkát. Köszönöm.

(Az ülés befejezésének időpontja: 8 óra 55 perc)

Dr. Turi-Kovács Béla
a bizottság alelnöke

Dr. Keresztes László Lóránt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Barna Beáta és Lajtai Szilvia